

fragMEntaTION 9

Bülent Evren
ArèsConstantArès
AmorèsConstantAmorès

2013

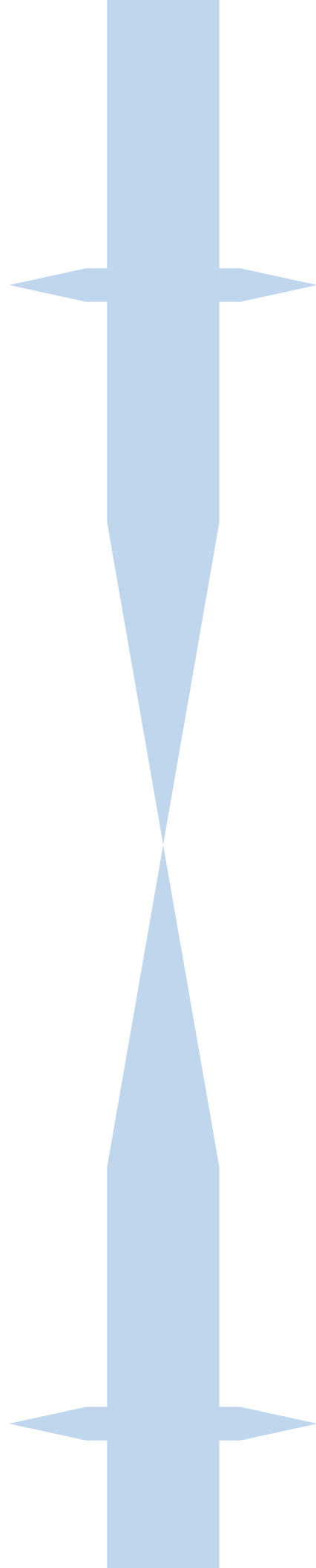
Sanatçının izniyle | Courtesy the artist

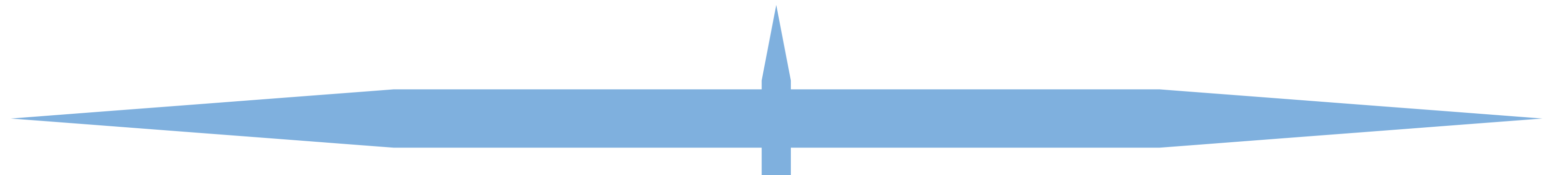
ArèsConstantArès – AmorèsConstantAmorès Bülent Evren Projesi

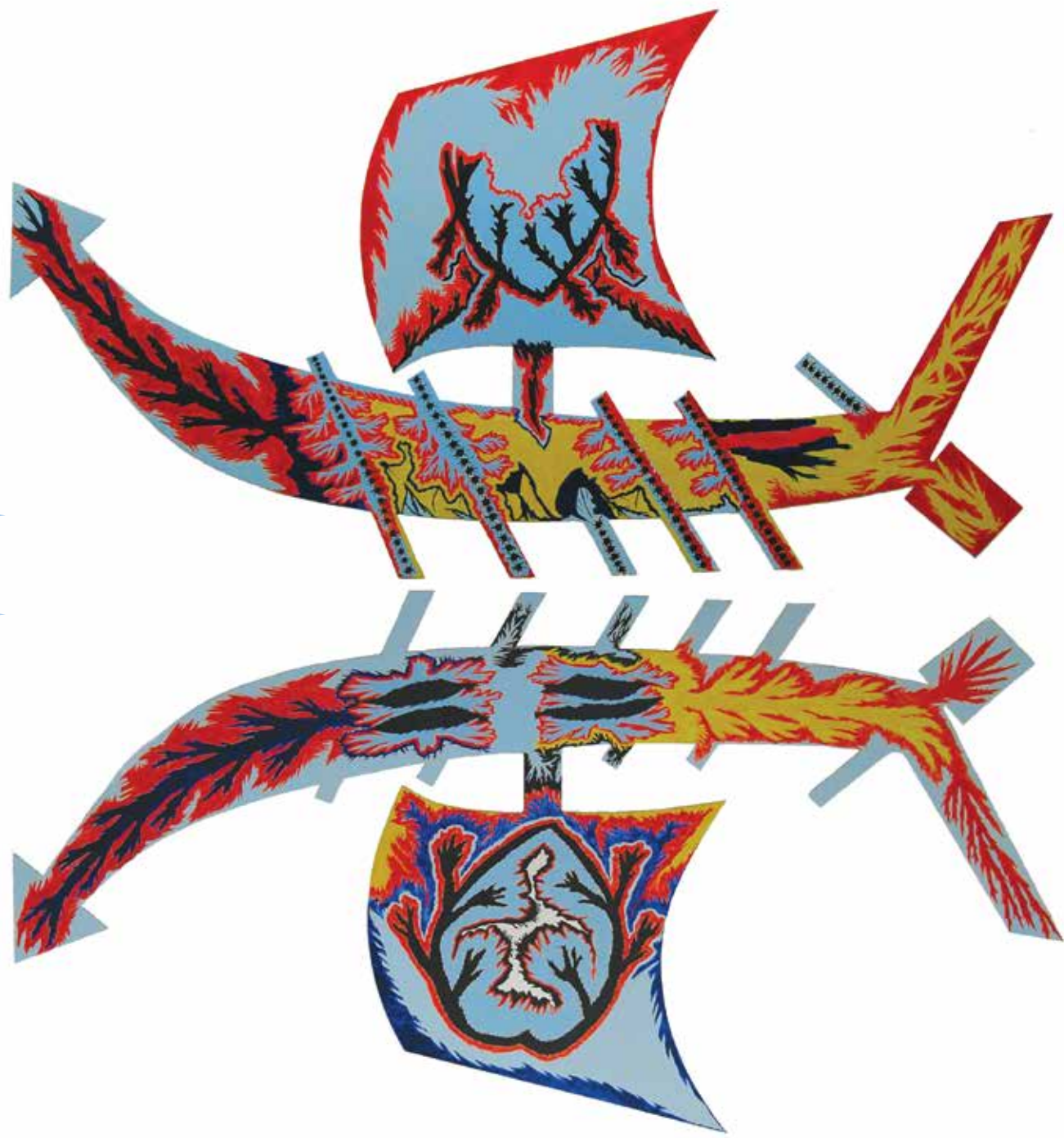
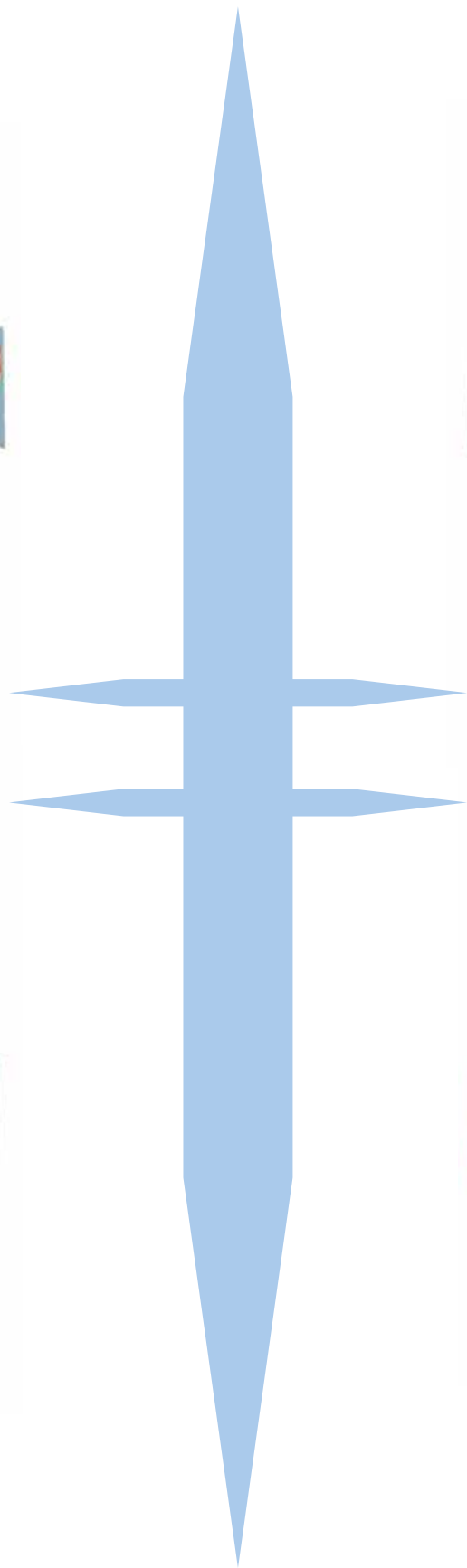
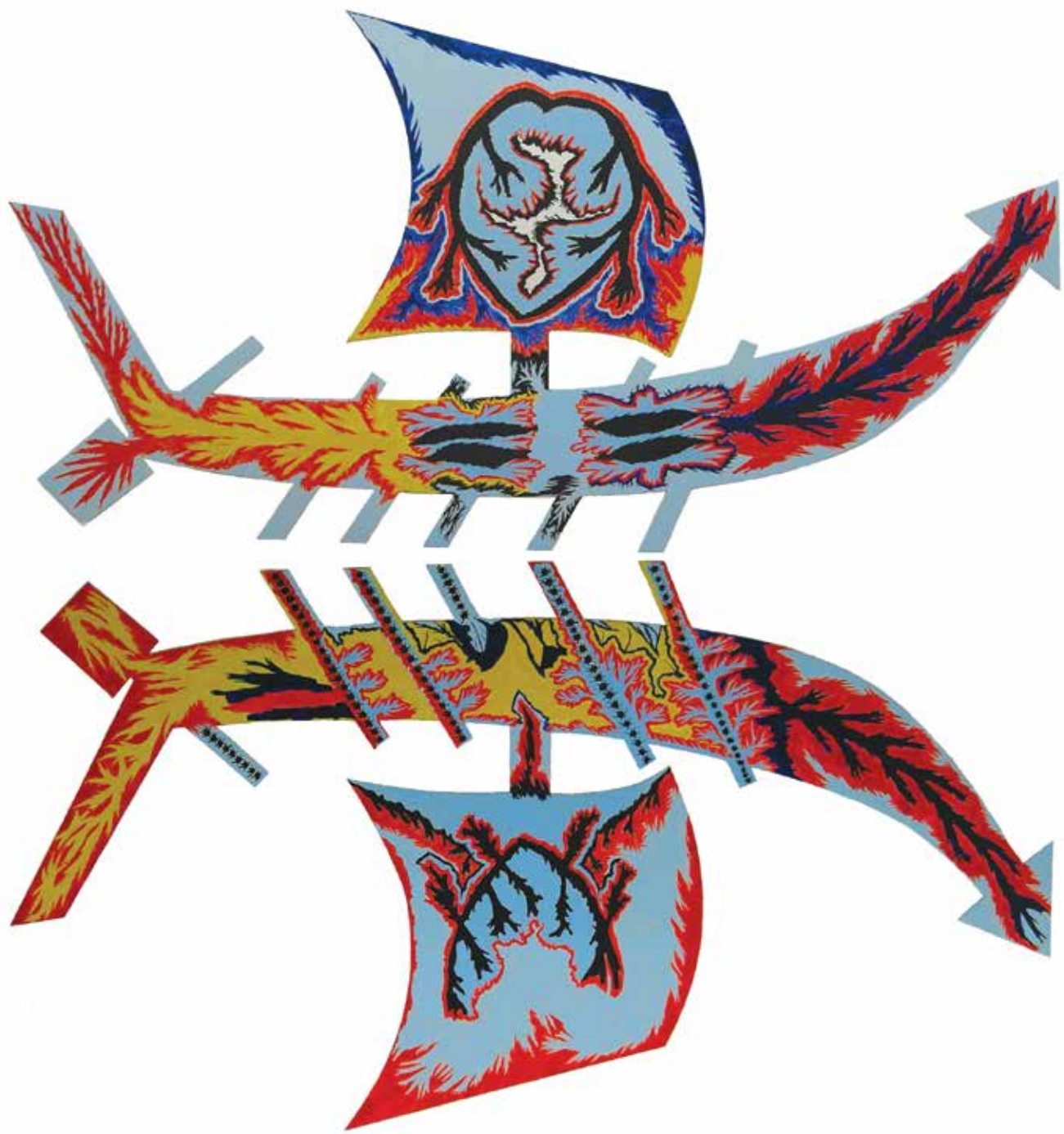
Bülent Evren'in projesinde ön plana çıkan iki figür, Ares ve Amores, Yunan mitolojisinden ödünç alınmıştır. Biri savaş tanrısı, diğeri ise aşk tanrıçası olan bu ikili, metaforlara dayalı bir anlatımın ürünü olarak karşıtlıklara gönderme yaparlar: ölüm-yaşam, sıcak-soğuk, yuvarlak-köşeli... Bu zıtlıklar aslında Evren'in yaşama ve üretim modeli hakkında bilgi veren önemli detaylardır. 1975'te Galatasaray Lisesi'ni bitirdikten sonra İstanbul'dan ayrılıp Paris'te sanat eğitimi alan (1975-1979) sanatçı, eğitimine Amsterdam'da (1981-1983) devam ettikten sonra bu kente yerleşmiştir. Türkiye, Fransa ve Hollanda arasında şekillenen yaşamı, Bülent Evren'in çokkültürlü, çokdilli kimliğini ortaya çıkardığı gibi, giriştiği farklı deneyleri hakkında da bilgi verir. Her poligot gibi, Evren de kelimelerle oynamayı, küçük harf değişiklikleriyle yeni ve farklı anlamlara ulaşmayı sever. Sadece dikkatli gözlerin kavrayabileceği detaylar üzerine yoğunlaşan sanatçının „ArèsConstantArès – AmorèsConstantAmorès” projesinde otobiyografik notlar, soğutlamalar kavramsal yaklaşım ile ele alındığı için, anlatımla ifade arasındaki çatışmadan söz açmak gerekir.

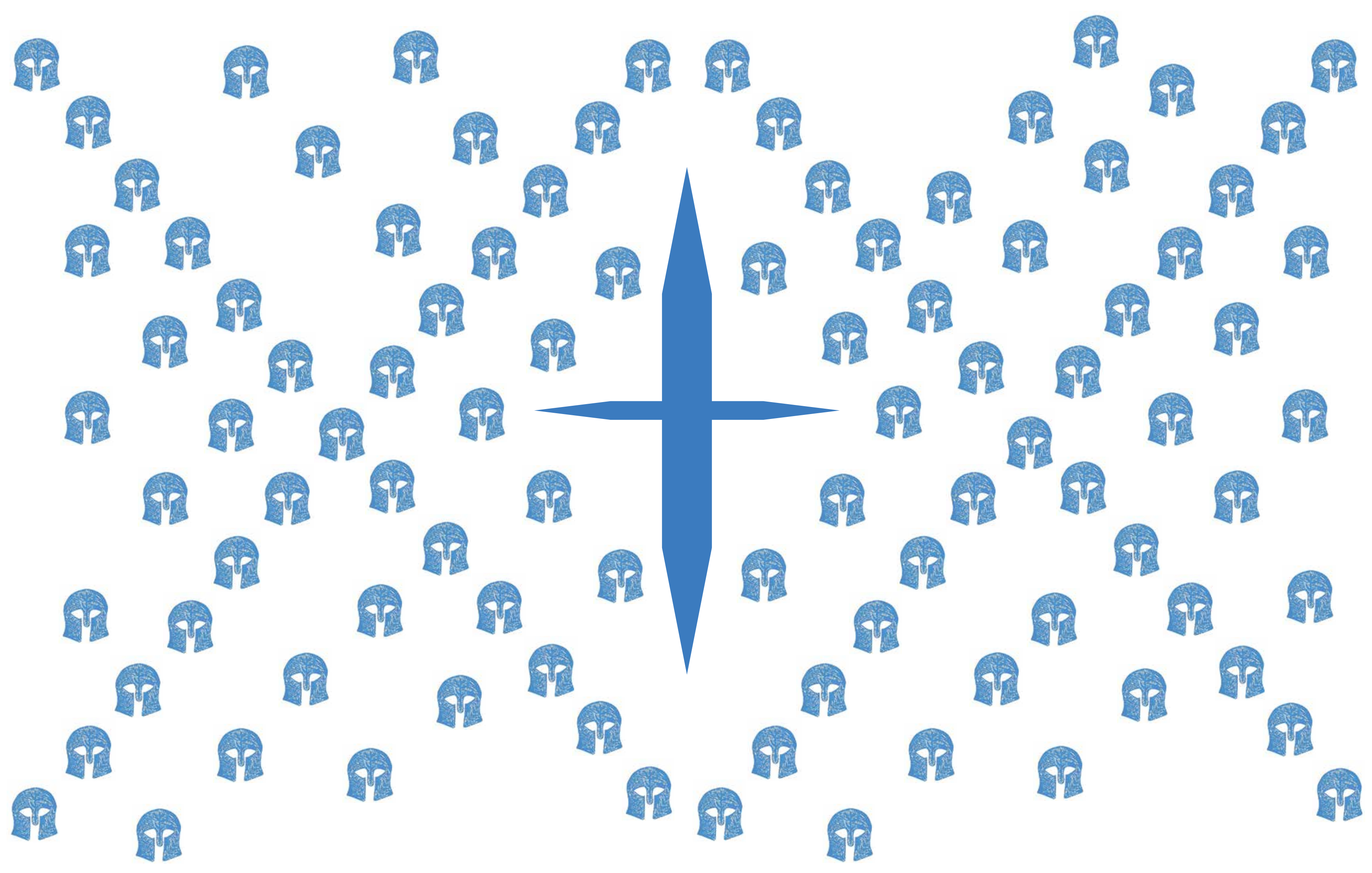
Mitolojinin bu noktada karşımıza çıkması da, gerçekte kurgu arasındaki itişmeyi güçlendirir. Bülent Evren'in anlatım tarzı figürsel formlara dayansa da, formların içindeki elemanlar soğuttur. Evren, bir bütün yüzey yüzey oluşturarak geliştirdiği projesinde, mitolojik figürleri bir anlamda çıkış noktası olarak alıyor; çünkü onun kolaj estetiğinin ürünü olan formların tamamı son dönem çalışmalarına gönderme yapmaktadır. Evren, savaş ve aşk tanrılarının kendi aralarındaki güç mücadelesini bir tür erotik maceraya dönüştürdüğü için, izleyicilere bir çırpıda anlaşıp tüketebilecekleri hazır imgeler sunmuyor. Çünkü Ares ile Amores arasındaki ilişkide asıl konu, form ve renk ilişkileri arasındaki etkileşimi diyalogdur. Evren, 1980-1995 arasında sadece geometrik soğut tarzda çalıştığı için, özellikle renklere dayalı soğutlama konusunda çok farklı deneylere girmişti. Daha 1980'lerin başında bilgisayar destekli üretim deneyleri yapmaya başlayan sanatçının 1990'ların ikinci yarısından itibaren semi-figüratif formlara yönelmesi üzerinde durulması gereken bir özelliktir. Evren'in şekillenmiş metal plakalar üzerinde çalışarak geliştirmiş olduğu yaklaşım, figüre dönüş olarak değerlendirilmemelidir; çünkü „ArèsConstantArès – AmorèsConstantAmorès”'in de açıkça ortaya çıkardığı gibi, asıl konu, görünürdeki formlardan çok, onların bir tür dönüşümler, soğutlama ile figür arasında kurdukları ilişkidir. Ares ve Amores mitolojide çeşitli hikâyelerin, maceraların içinde yer alırlar. Bülent Evren bu maceraları günümüze uyarlamayı deneyerek, Ares'in miğferinden Amores'in kolçalarına dek birçok formu aşırı renkli, hatta Pop olarak nitelenebileceğimiz renk karşıtlıklarıyla yorumlar. Etkileşimi renklerin geometrik ve organik formlarla kurmuş olduğu ilişki, sanatçının figürün anlatımlılığını kırmış olduğunun göstergesidir.

„ArèsConstantArès – AmorèsConstantAmorès” projesinde görsel vurgu, Fransızca'daki constant sözcüğüyle de desteklenir. Süreklilik anlamına gelen bu sözcük, aslında 21.yy. insanının kültürler, diller, coğrafyalar arasındaki gidiş gelişlerine gönderme yaparak izleyenlere farklı yorumların kapıları aralar. Bülent Evren, Ares ve Amores hakkında anlatılan hazır hikâyelere rağmen, konuyu soğutlaştırarak izleyiciye özgürce yorumlayabileceği bir alan açar. Bu projenin açık uçlu karakterini gösteren yaklaşımı, sanatçının çalışmalarının ana karakteristiklerinden biridir. İlk bakışta önplana çıkan tanrılar arasındaki ilişkiler yerini formlar arasındaki görsel diyaloga bırakır. Her detayın ince bir sorgulama ile formlandırıldığı bu projenin üst ve alt okumalara yön veren bir karakteri de vardır. Acaba Bülent Evren'in formlarını bir tür hiyeroglif gibi algılamaya, okumaya başlasak, nasıl cümleler kurabilir, hangi anlamlara ulaşırdık? „ArèsConstantArès – AmorèsConstantAmorès”'e bu açıdan bakıldığında farklı yorumların ön plana çıkacağını düşünüyorum.

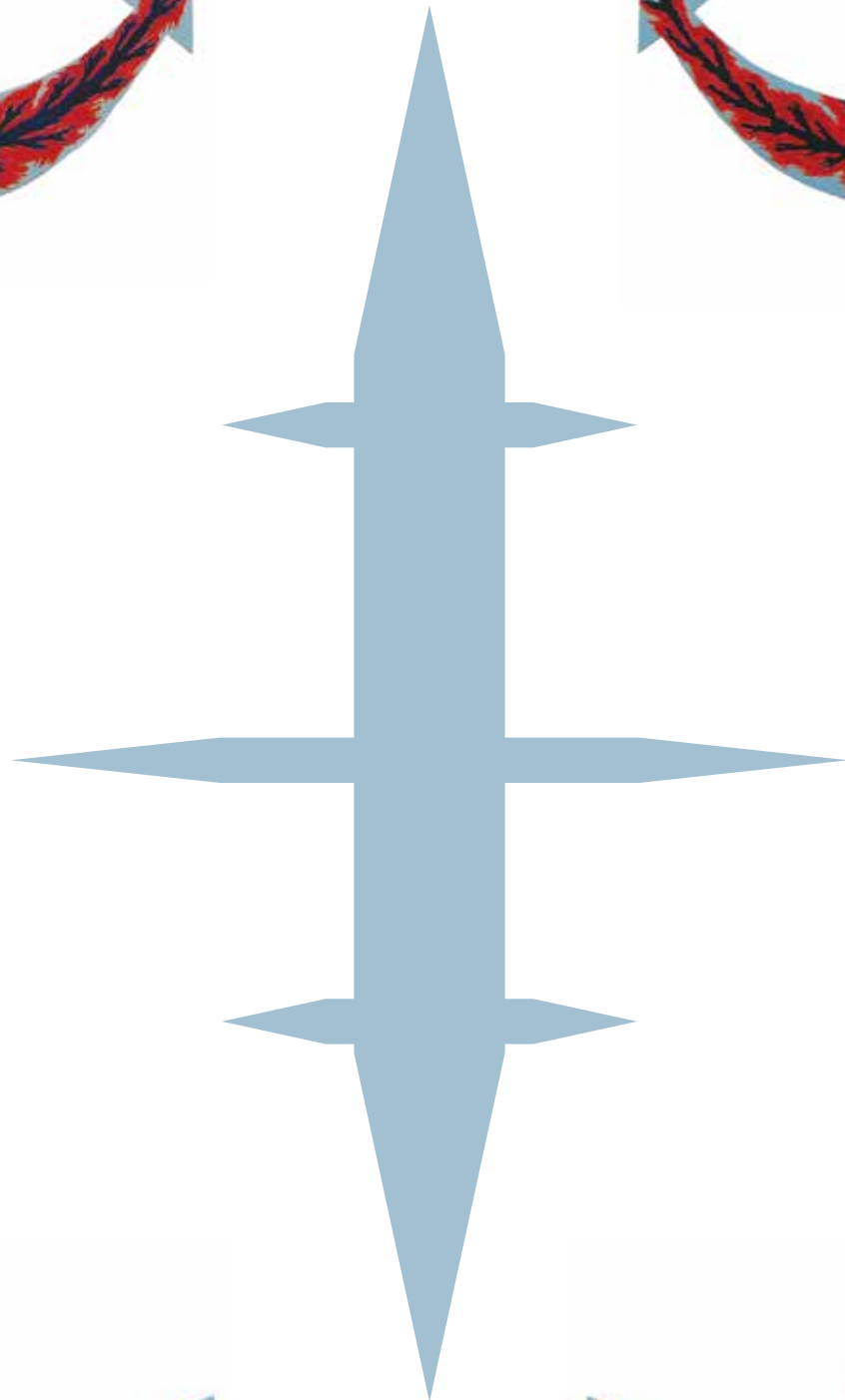

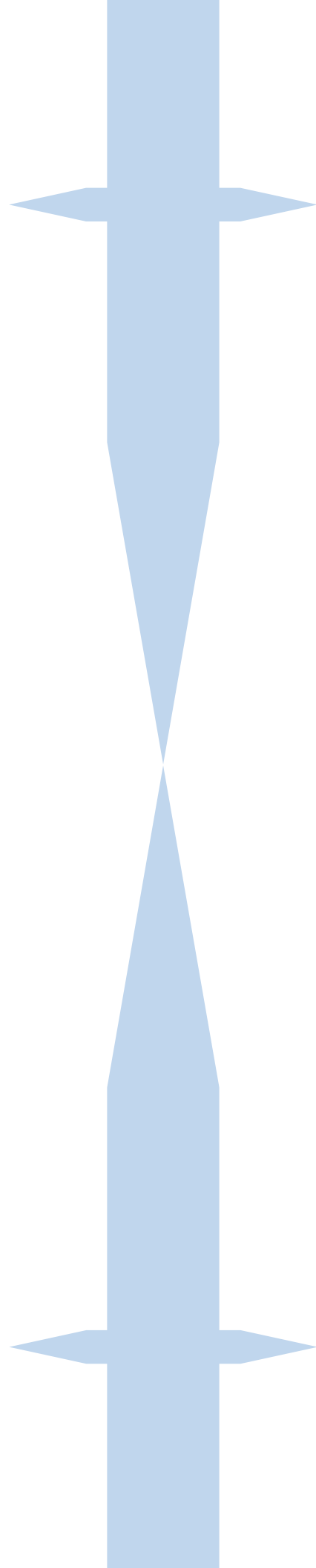

ArèsConstantArès – AmorèsConstantAmorès Bülent Evren's Project

The two figures in the foreground in Bülent Evren's project, Ares and Amores, are borrowed from Greek mythology. Here, as the product of a narrative built on metaphors, the god of war and the god of love, as a duo refer to contrasts: death-life, hot-cold, round-edged... These contradictions are in fact significant details that inform the viewer about Evren's life and the model of production he employs. After graduating from Galatasaray Lycée in 1975, Evren left Istanbul to study art in Paris (1975-1979) then continued his education in Amsterdam (1981-1983) where he also settled. Bülent Evren's life has taken shape in Turkey, France and the Netherlands, which explains both his multi-cultural and multi-language identity and the various experiments he takes on. As every polyglot, Evren likes to play with words, to attain new and various meanings by changing the letters and such small interjections. He focuses on details that only careful eyes can discern; the autobiographical notes and abstractions in „ArèsConstantArès – AmorèsConstantAmorès“ are conceptual; therefore we need to talk about the clash between the narrative and the expression.

Encountering mythology at this point strengthens the tussle between reality and fiction. Even though Bülent Evren's narrative style relies on figurative forms, the elements within these forms are abstract, and he develops an all-over surface. Evren employs the two mythological figures as a starting point in his project; because, all of the forms that are a product of his collage esthetics refer to his current works. As Evren transforms the power struggle between the gods of love and war into an erotic adventure, he does not present ready images that viewers can comprehend immediately; because the main issue in the relationship between Ares and Amores here is the impressive dialogue between the forms and color relations. From 1980 to 1995, Evren worked only on geometric abstract style, and experimented mainly with painterly abstraction depending especially on colors. Another point that needs to be noted is that Evren started to experiment and produce works with the aid of computers at the beginning of the 80s; and at the second half of the 90's he leaned towards semi-figurative forms. This approach that Evren developed by working with cut out metal plates should not be regarded as a return to figures, because as „ArèsConstantArès – AmorèsConstantAmorès“ clearly shows, the main issue is more the relationship between abstraction and figure than the visible forms that build this relation via a conceptual transformation. Ares and Amores are found in various tales and adventures in mythology. Bülent Evren tries to adapt these adventures to the present time, and interprets many forms, from Ares's helmet to Azores's necklace, with excessive color contrasts that can be defined as Pop. The relationship that impressive colors establish with geometric and organic forms shows how Evren has broken figurative narration.

The visual emphasis in the „ArèsConstantArès – AmorèsConstantAmorès“ project, is supported by the French word "constant". Meaning of this word, continuity, does in fact leave room for various interpretations, as it refers to the comings and goings between cultures, languages and geographies in the 21st century. Despite the stories readily told about Ares and Amores, Evren keeps the issue abstract, thereby opens a new space for the viewers to interpret the subject freely. The open-ended approach of this project is one of the main and common characteristics in his works: The relationships between the gods, who at first glance are at the forefront, eventually leave their space to the visual dialogue. Each detail of this project has been formed by fine investigation, and shows the way for reading subtexts and higher texts well. If we were to perceive and read Bülent Evren's forms as a type of hieroglyph, how would we form sentences, what meanings would we attain? I believe various readings will come forth once „ArèsConstantArès – AmorèsConstantAmorès“ is thus viewed.

Bülent Evren
ArèsConstantArès
AmorèsConstantAmorès

2013

Sanatçının izniyle | Courtesy the artist